

Maatschappelijke spin-off van side-events

Sportevenementen proberen steeds vaker aan te tonen dat deze maatschappelijke waarde toevoegen. In bidboeken komen maatschappelijke doelstellingen als duurzaamheid, het betrekken van specifieke doelgroepen, het stimuleren van sport en bewegen en verhogen van het imago van de organiserende regio regelmatig terug. Veel van deze doelen zijn lastig te evalueren en worden niet vanzelfsprekend bereikt. Door het organiseren van side-events voorafgaand of tijdens het hoofdevenement wordt getracht deze maatschappelijke spin-off te vergroten.

Zowel beleidsmakers als wetenschappers kennen verschillende maatschappelijke betekenissen toe aan sport, zoals het verbeteren van gezondheid, sociale binding, karaktervorming, trots en identiteit, en betekenis voor duurzaamheid (Van Eekeren, 2007; Van Bottenburg & Schuyt, 1996). In de literatuur zijn er echter nog weinig duidelijke bewijzen voor dit maatschappelijk rendement en er zijn weinig cijfermatige onderbouwingen voorhanden.

Rondom het WK voetbal voor mensen met cerebrale parese (WK CP), dat in de zomer van 2011 in Drenthe georganiseerd werd, zijn specifieke side-events georganiseerd om de maatschappelijke spin-off van het evenement te vergroten. Het gaat hierbij om sportdagen voor aangepast sporten, voetbaltoernooien voor scholieren van basis- en middelbare scholen en beweegactiviteiten naast de wedstrijden. Deze activiteiten zijn gemonitord, waarbij de volgende vraag centraal stond: 'Hoe kan door middel van side-events de maatschappelijke doelen van het WK CP-voetbal op efficiënte wijze bereikt worden?'

Door middel van factsheets zijn de geïnvesteerde middelen, uitgevoerde activiteiten en prestaties in kaart gebracht. Er is data verzameld over de bijdrage van verschillende betrokken partijen, zoals KNVB, provinciale sportraad, gemeenten en verenigingen, voor wat betreft inzet van mensen en middelen en het activeren van vrijwilligers. Bij de verschillende evenementen is de deelname in kaart gebracht en zijn er vragenlijsten afgenomen bij deelnemers en bezoekers om maatschappelijke effecten vast te stellen. Dezelfde exercitie is ook bij het hoofdevenement uitgevoerd om de toegevoegde waarde van de side-events in perspectief te kunnen plaatsen.

Binnen dit onderzoek is getracht de sociale betekenis van het WK CP voetbal en bijbehorende side-events meetbaar te maken. Het ging hierbij om variabelen als het beeld en houding ten aanzien van aangepast sporten, het stimuleren van sport en bewegen en het binden van maatschappelijke organisaties aan het evenement. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de effecten op deelnemers en bezoekers van side-events.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat bij sportactiviteiten voorafgaand aan het evenement vooral deelname was van kinderen die al lid waren van een sportvereniging. Wel geven veel deelnemers aan zelf gemotiveerd te worden om meer te gaan bewegen, terwijl dit bij bezoekers minder het geval was. Effecten op het gebied van beeldvorming van gehandicaptensport werden vooral bereikt bij side-events die aangepast sporten betroffen. Geconcludeerd kan worden dat maatschappelijke doelen enkel bereikt worden als hier gericht acties aan gekoppeld worden. Daarnaast is belangrijk dat het thema maatschappelijke spin-off een belangrijke rol krijgt in de bid-procedure. Ook is dit onderzoek een eerste aanzet om vanuit de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP) te komen tot een eenduidige methode om de maatschappelijke spin-off meetbaar te maken.